

Witteveen + Bos
Leeuwenbrug 8
7411 TJ Deventer

Datum

17 augustus 2020

Zaaknummer

2020-009843

OnderwerpAanvullende gegevens aanvraag Wet
natuurbescherming**Inlichtingen bij**Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl**Blad**

1 van 7

Locatie

Wolferen-Sprok

Activiteit

Dijkversterking

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben uw aanvraag om vergunning beoordeeld. Een aantal punten zijn nog onduidelijk of onvoldoende toegelicht. Deze worden hieronder per hoofdstuk behandeld:

Externe werking:

1. Als afstand voor de beoordeling wordt 300 meter vanaf de dijk genomen. Graag nader onderbouwen dat de 300 meter reikt voor de relevante soorten en functies, en ook waarom 300 meter vanaf de dijk is genomen en niet 300 meter vanaf het gehele tijdelijke ruimtebeslag.

Effecten:

2. Verdroging/vernatting staat beschreven in paragraaf 5.7 van de passende beoordeling.
 - a. Graag nader onderbouwen dat voor de kamsalamander door de verlaging van de grondwaterstand geen negatief effect optreedt.
 - b. Verdroging dan wel de effecten door vernatting op de aanwezige vegetatie zijn naast de kamsalamander en de bever niet nader uitgewerkt. Graag toevoegen dan wel nader onderbouwen.
3. Broedvogels:
 - a. Het geschikte habitat voor broedvogels is gebaseerd op Sierdsema H. 1995 (Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SBB-rapport 1995-1, SOVON-onderzoeksrapport 1995/04, tweede, licht herziene druk, 1999) of nadere onderbouwingen. Echter blijkt uit de NDFF dat dodaars, ijsvogel, watersnip en oeverzwaluw toch binnen diverse dijksecties waargenomen zijn, broedende of broedgelieerd. Graag nader onderbouwen hoe op basis van de gestelde methodiek in de passende beoordeling het voorkomen van de soorten dan wel aanwezige broedgevallen en de effecten daarop met zekerheid uit te sluiten zijn.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

4. Niet-broedvogels:

- a. Graag nader onderbouwen of bij alle telvakken slaapplaatstellingen uitgevoerd zijn en of de gegevens van slaapplaatstelling gebruikt zijn en hoe met zekerheid een rustgebied en slaapgebied voor soorten als aalscholver, kleine zwaan, wilde zwaan, toendrarietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, scholekster, Kievit, grutto, wulp en tureluur uit te sluiten zijn.
- b. Een onderbouwing dat er geen essentieel leefgebied aanwezig is binnen de verstoringcontouren binnendijs ontbreekt. Graag nader onderbouwen, rekening houdende met de nadere toelichting over, van, voor betekenisvolle aantallen en waarnemingenclusters.
- c. Bij geluid (paragraaf 6.4.4) wordt in percentage de bijdrage van de telvakken op de totale populatie berekend. In de beoordeling bij geluid van niet-broedvogels zijn de cijfers van de volledige telvakken gebruikt ondanks dat het ruimtebeslag en de verstoringgrenzen niet het gehele telvak beslaan. Er is niet teruggerend welk percentage oppervlak van een telvak verstoord is en welk percentage van aantallen vogels daarbij hoort. Deze benadering geeft daarom een worst-case scenario in de effectbeoordeling. De worst-case scenario om het gehele telvak te betrekken is akkoord. Niet inzichtelijk is echter op basis waarvan dit percentage genomen. Graag nader onderbouwen. Als voorbeeld onderstaande vragen om de vraagstelling te verduidelijken:
 - Zijn de relevante telvakken procentueel gerelateerd aan alle telvakken binnen de Rijntakken of mede daarbuiten?
 - Is het oppervlak (potentieel) geschikt leefgebied van de relevante telvakken procentueel gerelateerd aan het totaal oppervlak (potentieel) geschikt leefgebied van alle telvakken binnen de Rijntakken?
 - Als geclusterde waarnemingen met name binnen de relevante telvakken zijn gedaan zal een procentuele vergelijking aan de hand van oppervlak niet correct zijn. Hoe is men hiermee omgegaan en is een procentuele vergelijking gemaakt op basis van het aantal van waarnemingen?
- d. In paragraaf 6.4.8 staat dat het incidenteel droogvallen van de strang/plas niet leidt tot een negatief effect gezien de lage aantallen waarnemingen. Voor de soorten die nabij de doelstelling of onder de doelstelling zitten kan een afname van een klein aantal een (significant) negatief effect hebben. Graag nader onderbouwen waarop een (significant) negatief effect uit te sluiten is.

5. Broedvogels en niet-broedvogels:

- a. Graag een nadere toelichting over, van, voor betekenisvolle aantallen per soort en of de geraadpleegde gegevens voldoende informatie bevatten om soorten en aantallen daadwerkelijk vast te kunnen stellen dan wel uit te sluiten. De vraagstelling heeft met name betrekking op de soorten die onder de doelstelling blijven, die niet in een gunstige staat van instandhouding verkeren of een sterk dalende trend hebben.

Datum

17 augustus 2020

Zaaknummer

2020-009843

Blad

3 van 7

- b. Effecten door het permanent ruimtebeslag worden getoetst aan de verstoringsafstanden van Krijgsveld 2008. Uitsluiten van effecten door het permanent ruimtebeslag op basis van de afstanden van Krijgsveld, kan echter enkel als het permanente ruimtebeslag gelijk is aan het huidige tracé van de dijk. Dat is niet het geval, waardoor bij het permanente ruimtebeslag de verstoringsafstand anders is gelegen in begrenzing dan huidig. Graag nader inzichtelijke maken dan wel onderbouwen.
- c. Geschikte habitats worden mede beoordeeld aan de hand van het beheer (onder andere extensieve begrazing, intensief maaibeheer), het gebruik (intensief gebruik, recreatie, akker, beperkte vegetatie) en de GVG. Het beheer, het huidig landgebruik en de GVG kan echter fluctueren door de jaren heen. Graag nader onderbouwen dat een geschikt habitat op basis van de beoordeling in de passende beoordeling met zekerheid vast te stellen dan wel uit te sluiten is.
- d. Een (significant) negatief effect op aanwezige geschikte leefgebieden worden uitgesloten op basis van ontbreken van verspreidingsgegevens van de NDFF en eventueel beschikbare telgegevens van de telvakken. De verspreidingsgegevens van de NDFF kunnen soorten vaststellen, echter niet uitsluiten en de telvakken dateren uit 2012-2017. Door het gebruik van de NDFF en de telgegevens van 2012-2017 kunnen mogelijk soorten of de aantallen ontbreken dan daadwerkelijk het geval is. Er is niet automatisch sprake van een overschatting van de aantallen. Graag nader toelichten waarom de aan/afwezigheid van soorten en aantallen betrouwbaar geacht kan worden en met zekerheid een (significant) negatief effect uit te sluiten is.
- e. Voor verstoring door licht, geluid en optische zijn een grenswaarden genomen. In de beoordeling naar de effecten ontbreekt echter dat vogels zich binnen de verstoringscontour van licht en de optische verstoring kunnen bewegen. Graag de effecten op (niet-)broedvogels door licht, geluid en optische verstoring herzien danwel nader onderbouwen.

Mitigerende maatregelen:

6. Hoe is de uitvoering van de mitigatie, beheer, monitoring en financiering geborgd?
7. Na afloop van de werkzaamheden kunnen de leeggeviste kribvakken weer in gebruik worden genomen en is er geen sprake van permanent effect. Graag nader toelichten of de individuen, vanuit hun alternatieve locaties, de kribvakken waar ze zijn afgevangen weer kunnen bereiken gezien de kleine actieradius van deze soort.
8. Graag nader onderbouwen of bij de mitigerende maatregelen rekening wordt gehouden met de exotische riviergrondel. Zijn exotische riviergrondels afwezig in de uitzet kribvakken en worden er maatregelen getroffen om het aanwezige habitat geschikt(er) te maken voor rivierdonderpad en om het habitat onaantrekkelijk te maken voor exotische grondels om zich te vestigen?
9. Graag nader toelichten hoe het omvormings- en regulier beheer van de mitigatiepercelen van de kwartelkoning in de toekomst geborgd wordt om duurzaam geschikt te blijven als habitat voor de kwartelkoning.

Datum

17 augustus 2020

Zaaknummer

2020-009843

Blad

4 van 7

10. Mitigatie van het effect door het tijdelijk ruimtebeslag op niet-broedvogels dient nader uitgewerkt te worden. Ten aanzien van ruimtebeslag van niet-broedvogels dienen mitigerende dan wel compenserende maatregelen getroffen te worden.
11. Bij de mitigatie door verstoring op broedvogels wordt gesteld dat gestart wordt na het broedseizoen, 1 november voor doedaars. Echter wordt mede vermeldt dat tussen 1 november en 1 april geen werkzaamheden uitgevoerd worden vanwege de veiligheid (periode 15 oktober tot 1 april). Dat wil zeggen dat de start van de werkzaamheden plaatsvindt binnen het broedseizoen en uitwijkmogelijkheden niet kunnen gelden. Rekening houden met broedgevallen tijdens de werkzaamheden is noodzakelijk. Graag nader onderbouwen hoe mitigatie plaatsvindt ten aanzien van broedvogels.

Monitoring:

12. Graag meer informatie verstrekken of monitoring plaats zal gaan vinden, voor welke soorten en maatregelen en met welke methodiek.

Tegenstrijdigheden/onduidelijkheden in de passende beoordeling:

14. Effecten HR-soorten: Met betrekking tot de bever ontbreekt trilling in hoofdstuk 7 (effectbeoordeling) van de passende beoordeling, ondanks dat in hoofdstuk 6 staat dat een negatief effect aan de orde kan zijn. Graag toevoegen/aanvullen.
15. Effecten Broedvogels: Bij § 6.3.3 staat: *“Uit tabel 6.2 blijkt dat er mogelijk geschikt habitat voor kwartelkoning ligt binnen het ruimtebeslag van het dijkontwerp bij dijksecties 1, 2 en 6 tot en met 16”*. Echter bij hoofdstuk 7 van de passende beoordeling (pagina 207) staat dat: *“de kwartelkoning potentieel geschikt broedhabitat heeft binnen het ruimtebeslag bij dijksecties 1, 2, 4, 6, 8 tot en met 17 en binnen het tijdelijke ruimtebeslag bij dijksecties 1 tot en met 17”*. Graag het verschil nader toelichten.
16. Effecten Broedvogels: Graag ontvangen we het totale oppervlakte van geschikte broedhabitats voor kwartelkoning binnen het ruimtebeslag van depotlocatie A, B, D, E en G. In hoofdstuk 7 wordt verwezen naar tabel 6.15. Deze tabel brengt geen duidelijkheid.
17. Effecten Broedvogels: Met betrekking tot de watersnip wordt bij paragraaf 6.3.1 beschreven dat dijksectie 9 geschikt is, echter wordt daar bij de conclusie van de effectbepaling en het vervolg in de passende beoordeling niets mee gedaan. Graag aanvullen dan wel nader onderbouwen.
18. Effecten Broedvogels: In hoofdstuk 6 van de passende beoordeling staat met betrekking tot watersnip: *“Bij dijksectie 6 zijn zes waarnemingen bekend van watersnip in het broedseizoen. Deze waarnemingen zijn echter allen dicht bij de dijk. Vanwege de nabijheid van de dijk en de daar van uitgaande verstoring zijn deze waarnemingen niet van watersnip in geschikt broedbiotoop. Wel kan dit gebied een bijdrage leveren als foerageergebied. Daarnaast is een waarneming bekend uit 2016 van een watersnip in potentieel geschikt broedbiotoop, in de broedperiode. Ter hoogte van de laad- en loslocatie bij dijksectie 7 is een waarneming bekend van een mogelijk broedgeval”*. In hoofdstuk 7 van de passende beoordeling (pagina 113/114) staat echter: *“Bij dijksectie 6*

Datum

17 augustus 2020

Zaaknummer

2020-009843

Blad

5 van 7

zijn 3 waarnemingen uit 2017 bekend op het eiland Veurlent, buiten het broedseizoen. Deze zijn dan ook niet broedt gelieerd. Bij dijksectie 10 zijn 4 waarnemingen bekend van watersnip, welke allen buiten het broedseizoen zijn gedaan. Deze waarnemingen zijn niet relevant voor de beoordeling van effecten op de broedvogel watersnip. Bij aanvang van dijksectie 12 is een waarneming bekend van vijf watersnippen in geschikt broedhabitat, in het broedseizoen, in 2019. Deze waarneming ligt op 215 meter van de werkzaamheden. Theoretisch zou hier een negatief effect op kunnen treden gezien de matige gevoeligheid voor optische verstoring van 100-300 meter. Echter op de afstand waar de werkzaamheden plaatsvinden (215 meter) is in de huidige situatie sprake van gebruik van de dijk door diverse soorten voertuigen, waaronder ook vrachtwagens en landbouwvoertuigen. De aanwezigheid van dumpers, kranen en ander materieel op de dijk zal op deze afstand niet wezenlijk anders worden ervaren. Er treedt geen negatief effect op het broedbiotoop van watersnip op in dijksectie 12". Graag nader onderbouwen dan wel aanpassen waar de ongelijkheid in teksten vandaan komt en op basis waarvan een broedgeval met zekerheid uit te sluiten is.

19. Effecten Broedvogels: Met betrekking tot de zwarte stern graag de verstoringsafstand vermelden met bronvermelding(en) en paginanummers of een nadere onderbouwing.
20. Effecten Broedvogels: Ter hoogte van dijksectie 4 is een waarneming van oeverzwaluw bekend op de uiterste hoek van de nevengeul. Daarnaast is bij een Broedvogel Monitoringsproject een waarneming van 5 broedgevallen in 2018 bekend binnen de verstoringscontour. Het maximale aantal individuen dat is waargenomen bedroeg in 2018 19 en in 2019 4. Onduidelijk is of er nu wel of geen (significant) negatief effect te verwachten is. Graag nader toelichten.
21. Effecten Niet broedvogels: In paragraaf 6.4.4 staat: "Voor de binnendijkse telvakken geldt dat in paragraaf 5.1.2 is vastgesteld dat er geen essentieel leefgebied voor Vogelrichtlijnsoorten ligt binnen de verstoringscontouren. De binnendijkse gebieden worden daarom niet verder beoordeeld". De verwijzing naar paragraaf 5.1.2 is incorrect.
22. Effecten Niet broedvogels: In tabel 6.31 staat dat de pontons D en F potentieel geschikt leefgebied voor aalscholver. In hoofdstuk 7 staat echter ponton A, C, D, E, F en G. Graag het verschil toelichten.
23. Effecten Niet broedvogels: Voor de grauwe gans, kolgans, brandgans en toendrarietgans zijn in hoofdstuk 7 gelijke oppervlaktes toegepast. In hoofdstuk 6 staat echter bij de grauwe gans voor het permanent ruimtebeslag een oppervlakte van 2,15 ha en het tijdelijk ruimtebeslag 10,36 ha en 2,39 ha. Graag toelichten waarom bij hoofdstuk 6 andere oppervlaktes een effect ondervinden dan bij hoofdstuk 7.
24. Effecten Niet broedvogels: Voor de toendrarietgans is niet duidelijk of dijksectie 7 nu wel of niet geschikt is voor deze soort. Graag nader toelichten.
25. Effecten Niet broedvogels: In paragraaf 6.4.2 staat bij meerkoet in tabel 6.30 de dijksecties 1 t/m 17 met uitzondering van dijksectie 3. In de tekst staat echter dijksecties 1 tot en met 6, 9 en 11 tot en met 17. Graag het verschil nader toelichten.

Datum

17 augustus 2020

Zaaknummer

2020-009843

Blad

6 van 7

26. Effecten Niet broedvogels: Wilde eend Ruimtebeslag werkstroken: Droge graslanden, vochtige graslanden en plas-drassituaties zijn binnen het tijdelijk ruimtebeslag van werkstroken in alle dijksecties aanwezig (zie tabel 6.28). Dit komt niet overeen met tabel 6.29 (dijksectie 8 tot en met 17) en tabel 6.30. Graag nader toelichten.
27. Broedvogels/niet-broedvogels: De verstoring/vluchtafstand worden gebaseerd op Krijgsveld, K.L, R.R. Smits, J. van der Winder, Verstoring/gevoeligheid van vogels, 23 december 2008. Het rapport wordt veel gebruikt bij het inschatten van de verstoring die optreedt ten gevolge van allerhande recreatieve en andere menselijke activiteiten. Graag nader onderbouwen of deze bron en verstoring/vluchtafstanden representatief zijn voor de voorgenomen activiteiten.
28. Broedvogels/niet-broedvogels Geluid: Bij de broedvogels (paragraaf 6.3.4) is de grenswaarde voor grondverwerking op 150 meter van de werkzaamheden en voor het trillen van damwanden op 215 meter van die locaties. Echter in de paragraaf 6.4.4 (niet-broedvogels) van de passende beoordeling wordt ervan uitgegaan dat voor grondwerkzaamheden de grens van 50 dB(A) ligt op 105 meter en voor trillen van damwanden op 160 meter. Graag het verschil in afstand nader toelichten en of van een worst case situatie uitgegaan is bij de beoordeling van verstoring door geluid.
29. Definitielijst ontbreekt met daarin tenminste verstoringcontouren, verstoringafstand, effectencontour, uitwijkmogelijkheid, vluchtafstand.

Lever uw gegevens op tijd aan

Wilt u de gevraagde gegevens binnen 2 weken na de verzenddatum van deze brief opsturen? Vermeld hierbij het zaaknummer. Dit vindt u bovenaan deze brief.

De behandeltermijn is nu onderbroken. De termijn loopt weer door wanneer wij de gevraagde gegevens van u hebben ontvangen.

Wanneer u de aanvraag niet op tijd aanvult, kunnen wij besluiten uw aanvraag niet verder in behandeling te nemen.

Datum

17 augustus 2020

Zaaknummer

2020-009843

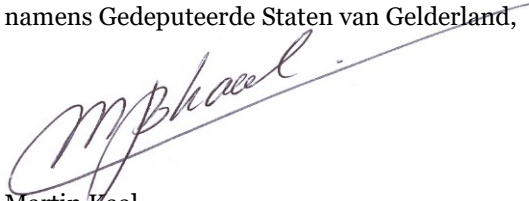
Blad

7 van 7

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](http:// gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Martin Kaal

Teammanager Vergunningverlening

Voor deze brief geldt: Algemene wet bestuursrecht, artikel 4:5